

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 723

din 15 iunie 2017

Prin raportul nr. 2094/IJ/1196/DIJ/10826/ST/2017 Inspecția Judiciară a înaintat Secției pentru judecători rezultatul activității de monitorizare a dosarelor mai vechi de 10 ani, existente pe rolul curților de apel, a instanțelor arondate, precum și al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Analizând raportul Inspecției Judiciare și înscrisurile atașate, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

Potrivit planului de activitate al Inspecției Judiciare aprobat prin Ordinul inspectorului-șef nr. 74/17.12.2015 s-a stabilit continuarea activității de monitorizare a dosarelor care înregistrează o vechime în sistemul judiciar mai mare de 10 ani, calculată de la data primului act de sesizare a instanței de judecată, activitate ce vizează toate curțile de apel și instanțele arondate, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ulterior, prin Ordinul inspectorului-sef nr. 24/17.03.2016, s-a stabilit ca activitatea de monitorizare să vizeze toate curțile de apel și instanțele arondate, inclusiv instanțele militare, precum și Înalta Curte de Casație și Justiție și să fie efectuată în baza

relațiilor comunicate de conducerile judiciare ale curților de apel la datele de 7 iunie 2016 pentru situația ce vizează perioada 1 ianuarie-31 mai 2016 și 16 ianuarie 2017 pentru situația ce vizează perioada 1 iunie-31 decembrie 2016.

Controlul tematic a avut ca obiect dosarele cu o vechime mai mare de 10 ani aflate pe rolul instanțelor la data de 31 decembrie 2016, indiferent de stadiul procesual, cu excepția dosarelor de insolvență, a celor în care judecata este suspendată, precum și a celor în care au fost promovate căi de atac extraordinare de atac sau în care au fost formulate cereri de îndreptare, lămurire hotărâre, înlăturare a dispozițiilor contradictorii ori a omisiunilor vădite.

Secția pentru judecători reține că, dreptul părților la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil are consacrare constituțională (art. 21 alin. (3) din Constituția României) însă, în practică sunt identificate unele impedimente a căror identificare reprezintă scopul verificărilor realizate de Inspekția Judiciară, respectiv a cauzelor care au determinat întârzieri nejustificate în soluționarea dosarelor mai vechi de 10 ani și propunerea de remedii pentru eliminarea disfuncționalităților constatate.

Se apreciază că dosarele cu o vechime care depășește un termen rezonabil ar trebui să beneficieze de atenția constantă a judecătorilor pentru acordarea unor termene scurte și dispunerea tuturor măsurilor procedurale care ar putea contribui la accelerarea judecării acestora.

Analiza caracterului rezonabil al termenului în care sunt soluționate dosarele cu care sunt investite instanțele naționale trebuie să se realizeze inclusiv prin utilizarea criteriilor pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului le-a creat în jurisprudența sa, respectiv: natura cauzei, rezultând din importanța pe care aceasta o prezintă pentru reclamant; complexitatea cauzei, care este atestată de regulă de numărul celor acuzați și al martorilor, de volumul dosarului, de dificultățile ce țin de administrarea probelor, de investigațiile ce trebuie desfășurate și de o eventuală dimensiune internațională a cauzei; comportamentul reclamantului, care trebuie să facă dovada faptului că a depus toate diligențele necesare în vederea derulării normale a procedurilor, precum și comportamentul autorităților, sub acest aspect urmând a se verifica, în principiu, dacă

în cursul soluționării cauzei au existat momente lungi de inacțiune din partea organelor judiciare.

Utilitatea criteriilor propuse își găsește relevanță nu doar în procesul de stabilire a rezonabilității termenului de soluționare a cauzei, ci și în determinarea culpei în prelungirea excesivă a procedurii.

Așa cum s-a reținut și cu ocazia monitorizării anterioare, specificul dosarelor care înregistrează o durată a procedurii judiciare mai mare de 10 ani este acela că dosarele au fost instrumentate:

- în urma intervenirii unor perioade lungi de suspendare a judecății;
- de complete de judecată cu componente modificate în timp, generate de promovări, transferuri sau pensionări ale judecătorilor;
- după promovarea căilor legale de atac la intervale mari de timp de la data soluționării inițiale a dosarului urmată, uneori, de admiterea acestora și reluarea judecății;
- cu întârziere, ca urmare a efectuării cu întârziere a probei cu expertiză tehnică;
- în condiții de dificultate generată de neîndeplinirea procedurii de citare cu părțile, unele având domiciliu în străinătate sau de lipsa de procedură, ori de netransferarea inculpaților judecați în stare de arest;
- în condiții de complexitate a cauzelor, dată de numărul mare de părți, de numărul mare al infracțiunilor, de volumul însemnat al actelor de urmărire penală etc.;
- după trecerea unor perioade de timp determinată de strămutarea pricinilor sau declinarea competenței;
- pe parcursul mai multor cicluri procesuale, ca urmare a pronunțării de către instanțe a unor hotărâri casate ulterior de către instanțele superioare și trimiterea cauzelor spre rejudecare;
- în condițiile intervenirii unor cauze subiective, precum lipsa rolului activ al instanțelor care nu dispun în termen scurt măsurile adecvate pentru soluționarea în termen rezonabil a cauzelor, acordarea unor termene de judecată cu o durată mare sau neadaptată motivelor de amânare ori formularea repetată a cererilor de abținere.

Consecința parcurgerii mai multor cicluri procesuale și a prelungirii în timp a procedurilor au determinat creșterea gradului de complexitate a dosarelor, creșterea volumului lucrărilor de studiat, reacția unora dintre participanții la procedurile judiciare, care formulează inclusiv sesizări adresate Inspecției Judiciare ori iau poziții publice legate de temporizarea judecării cu precădere în materie civilă, dar și conceperea de către conducerile instanțelor, însă nu în mod constant, a unor planuri de acțiune în scopul reducerii duratei de soluționare a acestei categorii de cauze.

De aceea, soluționarea cu celeritate și, totodată, judicioasă a acestor cauze impune o preocupare sporită a completelor investite cu instrumentarea acestora pentru o bună cunoaștere a actelor și lucrărilor dosarelor, a chestiunilor de fapt și de drept deduse judecării, rigurozitate în instrumentare și în adoptarea măsurilor permise de lege care să determine comprimarea procedurilor.

Prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 651 din 19.06.2014 s-au precizat măsurile dispuse cu privire la modalitățile prin care se poate realiza o reducere a duratei procedurilor și o impulsională a judecătorilor în a utiliza de toate mijloacele legale pentru atingerea scopului propus:

- stabilirea unui plan de acțiune cu privire la dosarele mai vechi de 10 ani de la data înregistrării în sistem;
- implementarea măsurilor dispuse de conducerile instanțelor pentru instituirea procedurilor de lucru specifice în vederea eficientizării actului de justiție;
- stabilirea de către fiecare judecător a unei agende de lucru referitoare la controlul și gestionarea propriului volum de dosare în scopul prioritizării soluționării cauzelor prin raportare la criteriul legal al vechimii acestora;
- reanalizarea planurilor tematice ale ședințelor de formare profesională, din perspectiva dispozițiilor legale și regulamentare, în scopul conștientizării și al responsabilizării de către judecători a aplicării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a acestor cauze.

Încă de la nivelul anului 2014, Inspecția Judiciară a procedat la punerea în aplicare a acestei hotărâri prin emiterea adreselor către conducerile judiciare ale tuturor

curților de apel și a constatat ulterior că, din punct de vedere formal, toate curțile de apel au dispus măsuri corespunzătoare pentru aplicarea acestora.

Cu toate acestea, analiza dosarelor mai vechi de 10 ani a relevat că, la nivelul instanțelor, nu au fost luate întotdeauna măsurile necesare pentru soluționarea dosarelor vechi în cel mai scurt timp.

De asemenea, este de observat că, întrucât răspunderea disciplinară a magistraților se prescrie într-un termen de 2 ani de la data săvârșirii faptei, modificările frecvente intervenite în componența completelor de judecată, precum și condiția caracterului repetat al nerespectării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a dosarelor au determinat o incidență redusă a situațiilor în care poate fi declanșată și atrasă răspunderea disciplinară.

Din punctul de vedere al Inspecției Judiciare, raportarea dosarelor care au făcut obiectul analizei inspectorilor judiciari a oferit suficiente elemente pentru declanșarea unei componente preventive, însă analiza datelor statistice a relevat că stocul dosarelor mai vechi de 10 ani are în continuare o tendință de stagnare sau chiar de creștere.

Secția pentru judecători constată că, la nivelul fiecărei curți de apel, se impune continuarea monitorizării situației acestei categorii de dosare.

În fața de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 41 lit. g) raportat la art. 75 alin.(2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare și la dispozițiile art. 27 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea nr. 326/2005, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți,

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Aprobarea Raportul Inspecției Judiciare nr. 2094/IJ/1196/DIJ/2016 privind rezultatul activității de monitorizare a dosarelor mai vechi de 10 ani, existente pe rolul curților de apel și instanțelor arondate, precum și al Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2016.

Art.2 - Comunicarea Raportului Inspecției Judiciare nr. 2094/IJ/1196/DIJ/2016 curților de apel și Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Art. 3 -Prezenta hotărâre a Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii se comunică Inspecției Judiciare.

Data în București, la data de 15 iunie 2017

Președinte,
Judecător Mariana GHENA

